Lietas Nr. A420201415
Lietas arhīva Nr. A42-02014-15/8

ADMINISTRATĪVĀ RAJONA TIESA
RĪGAS TIESU NAMS

S P R I E D U
LATVIJAS TAUTAS VĀRDĀ

Rīgā 2015. gada 7. decembrī

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnese A.Juškeviča,

piedaloties pieteicējam /pers. D/ ar pārstāvjiem /pers. E/ un /pers. F/, atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes – Vides pārraudzības valsts biroja pārstāvēm /pers. G/ un /pers. H/, kā arī trešās personas sabiedrības ar ierobežotu atbildību /Nosaukums A/ pārstāvei /pers. I/,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz /pers. D/ pieteikumu par Vides pārraudzības valsts biroja 2015. gada 23. marta lēmuma Nr.9s „Par Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālās vides pārvaldes 2015. gada 6. februāra B kategorijas atļaujas Nr.RI15IB0010 apstrīdēšanu" atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālā vides pārvalde (turpmāk arī – Pārvalde) 2015. gada 6. februārī izsniedza sabiedrībai ar ierobežotu atbildību /Nosaukums A/ (turpmāk arī – trešā persona vai operators) B kategorijas piesārņojošās darbības atļauju Nr.RI15IB0010 (turpmāk arī – Atļauja) *(lietas 116.–135.lapa)*.

Nepiekrītot minētajai Atļaujai, /pers. D/ (turpmāk arī – pieteicējs) to apstrīdēja.

[2] Vides pārraudzības valsts birojs (turpmāk arī – Birojs) ar 2015. gada 23. marta lēmumu Nr.9s „Par Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālās vides pārvaldes 2015. gada 6. februāra B kategorijas atļaujas Nr.RI15IB0010 apstrīdēšanu" (turpmāk arī – Lēmums) *(lietas 46.–49.lapa)* atstāja negrozītu Atļauju.

Lēmums pamatots ar turpmāk norādītajiem argumentiem.

[2.1] Lidlauks „Ādaži" ir saņēmis Civilās aviācijas aģentūras apliecību Nr.LVA-7 un darbojas kā sertificēts vispārējās aviācijas lidlauks *(lietas 94.lapa)*.

Lidlauks aktīvi darbojas jau vairākus gadus, tādējādi secināms, ka līdz Atļaujas izsniegšanai trešā persona ilgstoši ir veikusi piesārņojošas darbības bez atbilstošas atļaujas izsniegšanas, neievērojot likuma „Par piesārņojumu" 4. panta pirmās daļas 2. punktā un 19. panta trešajā daļā noteikto pienākumu.

Tajā pašā laikā likuma „Par piesārņojumu" pārkāpums pats par sevi nevar kalpot par pamatu atteikumam izsniegt trešajai personai atļauju, jo likumā „Par piesārņojumu" $32.^9$ pantā ir noteikts, ja darbība notiek bez atļaujas, tad šādas iekārtas darbību ir jāaptur. Tomēr tas neliedz trešajai personai saņemt atbilstošu darbības atļauju, ja tās izsniegšanai nav šķēršļu, un par šādu šķērsli netiek uzskatīta iepriekš veikta darbība bez atbilstošas piesārņojošās darbības atļaujas.

[2.2] Atļaujas saņemšanas iesniegumā trešā persona ir vairākkārt norādījusi uz pieguļošo nekustamo īpašumu apgrūtinājumiem. Tas atspoguļots arī Atļaujas 6. un 7 .punktā. Atļaujas 10.1. punkta 2. apakšpunktā norādīts, ka B kategorijas piesārņojošās darbības atļauja nosaka vides aizsardzības prasības, taču tā neregulē attiecības starp privātpersonām attiecībā uz īpašuma lietošanu.

Trešās personas darbība rada noteiktus ierobežojumus pieguļošajiem īpašumiem, taču tie ir saskaņā vai nu ar teritorijas plānojumu, vai ar Aviācijas likumu. Tādējādi ierobežojumi netiek noteikti ar Atļauju, bet gan ar normatīvo aktu, un šādu likumisko ierobežojumu novērtējums neietilpst Atļaujas tvērumā.

Ministru kabineta 2014. gada 7. janvāra noteikumos Nr.16 „Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība" (turpmāk arī – Noteikumi Nr.16) 1. pielikumā „Vides trokšņa rādītāju piemērošanas kārtība un novērtēšanas metodes" ir noteiktas metodes, ar kurām novērtē vides troksni, un šo noteikumu 9. punktā ir noteikts, ka vides trokšņa prognozei izmanto tikai aprēķina metodes. Atļaujas saņemšanas iesniegumā trešā persona ir norādījusi trokšņa ietekmju novērtējumu, atbilstoši Noteikumiem Nr.16, līdz ar to faktiska mērījumu neveikšana nav uzskatāma par pārkāpumu.

[2.3] Birojs atzīst, ka, izsniedzot Atļauju, nav bijis veikts sākotnējais ietekmes uz vidi izvērtējums (turpmāk arī – Sākotnējais izvērtējums), atbilstoši likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu" (turpmāk arī – Novērtējuma likums) normām. Tomēr Birojs konkrētajā gadījumā nekonstatē, ka Sākotnējā izvērtējuma neveikšana (šobrīd to faktiski arī vairs nav iespējams veikt) būtu radījusi tādas sekas, kuru dēļ Atļauja būtu atceļama.

[2.4] Birojs norāda, ka, pamatojoties uz Ministru kabineta noteikumu Nr.1082 „Kārtība, kādā piesakāmas A, B un C kategorijas piesārņojošās darbības un izsniedzamas atļaujas A un B kategorijas piesārņojošo darbību veikšanai" (turpmāk arī – Noteikumi Nr.1082) 38.2 punktu, nav konstatējami tādi apstākļi, kad pieteicējs būtu jāinformē par Atļaujas izsniegšanas procesu.

[3] 2015. gada 22. aprīlī Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā saņemts /pers. D/ pieteikums *(lietas 3.–5.lapa)*. Pieteikums pamatots ar turpmāk norādītajiem apsvērumiem.

[3.1] Pieteicējs ir nekustamā īpašuma /Nosaukums D/, kadastra Nr. /numurs A/, īpašnieks. Pieteicēja īpašumam ir noteikti apgrūtinājumi saistībā ar blakus esošā lidlauka „Ādaži" darbību, kura operators ir trešā persona.

Trešā persona ilgstoši apzināti ignorē un pārkāpj vides normatīvo aktu regulējumu. Proti, lidlauks „Ādaži" jau kopš 2007. gada ir prettiesiski darbojies bez nepieciešamās atļaujas B kategorijas piesārņojošo darbību veikšanai. Iesniegums minētās atļaujas saņemšanai ir iesniegts tikai 2014. gada 28. maijā.

Šiem apstākļiem vajadzētu būt saprotamiem arī iestādei, kas izsniedz atļauju – Pārvaldei, taču tā ne tikai nepiešķīra šim faktam nekādu nozīmi, bet pat Lēmuma tekstā, analizējot pieteiktajai darbībai izvirzāmos nosacījumus, ir atsaukusies uz lidlauka līdzšinējās darbības pieredzi. Piemēram, lēmumā ir atreferēti lidlauka īpašnieku paskaidrojumi par lidlauka darbību, proti, ka lidlaukā atrodas degvielas tvertnes, kā tās tiek izmantotas, ka lidlauks nodrošina skrejceļus un lidaparātu glabāšanu, bet nenodrošina remonta darbus un tehnisko apkopi, u.tml.

Pārvaldei, saņemot iesniegumu B kategorijas atļaujas izsniegšanai, un konstatējot, ka trešā persona jau vairākus gadus prettiesiski darbojas bez šīs atļaujas, vispirms vajadzēja nevis turpināt atļaujas izsniegšanas procesu, bet gan apturēt šo prettiesisko darbību, kā arī piemērot likumā paredzēto sodu par darbību bez nepieciešamās atļaujas piesārņojošo darbību veikšanai. Turklāt nav nozīmes, ka atļaujas izsniegšanas funkcija iestādes ietvaros ir nodalīta no kontroles un sodīšanas funkcijām, jo iestāde kā vienība (kopums) ir atbildīga par savu funkciju veikšanu un tiesiskuma nodrošināšanu. Nav iedomājama situācija, ka dažādas vienas iestādes struktūrvienības nesadarbojas un veic pēc būtības pretējas un izslēdzošas darbības.

Pieteicējam ir saprotams, ja kāds operators ir veicis prettiesisku piesārņojošu darbību bez atļaujas, tas nenozīmē, ka operatoram nekad vairs nevarēs izsniegt attiecīgu atļauju. Lai gan atbildīgās iestādes mēģina pierādīt šādas pozīcijas formālu juridisku pareizību, konkrētajos apstākļos tā acīmredzami neatbilst virknei vispārējo tiesību principu, kam ir augstāks juridiskais spēks. Proti, iestādei ir jāievēro Administratīvā procesa likuma 7. pantā ietvertais tiesiskuma princips un Valsts pārvaldes iekārtas likuma 10. panta piektajā daļā ietvertais labas pārvaldības princips. Pieteicējs norāda, ka konkrētajā situācijā Pārvaldes rīcība neatbilst iepriekš minētajiem tiesiskuma, labas pārvaldības, kā arī citiem tiesību principiem, jo trešās personas prettiesiskā „pieredze" ir arguments atļaujas izsniegšanai.

[3.2] Pieteicējs vēlas norādīt, ka 2014. gada 11. jūlijā Pārvalde izdeva trešajai personai B kategorijas atļauju piesārņojošas darbības veikšanai, kura ar Biroja 2014. gada 15. septembra lēmumu tika atzīta par prettiesisku. Sakarā ar šo atcelto atļauju pēc trešās personas pieteikuma tika ierosināta administratīvā lieta Nr.A420382614. Minētajā administratīvajā lietā tiesvedība tika izbeigta pēc pieteikuma atsaukšanas.

Minētās lietas ietvaros sniegtajos paskaidrojumos pieteicējs norādīja, ka atļaujas izsniegšana nav iespējama un būtu prettiesiska, jo lidlaukam bija nepieciešams veikt Sākotnējo izvērtējumu, kas nav veikts. Arī Biroja 2014. gada 19. novembra paskaidrojumos tiesai administratīvajā lietā Nr.A420382614 *(lietas 17.–19.lapa)* ir *expressis verbis* norādīts, ka saskaņā ar Novērtējuma likums 2. pielikuma „Darbības, kurām nepieciešams sākotnējais izvērtējums" 10. punkta 4. apakšpunktu trešās personas paredzētā darbība pirms tās uzsākšanas bija pakļaujama vismaz Sākotnējam izvērtējumam, kas pēc Biroja rīcībā esošās informācijas nav tikusi veikta.

Nekādi faktiskie apstākļi kontekstā ar šo argumentu nav mainījušies, savukārt Lēmumā nepārprotami atzīts, ka trešajai personai jau no 2007. gada bija nepieciešams veikt Sākotnējo izvērtējumu, un darbība bez tā ir prettiesiska. Tomēr Birojs uzskata, ka bez Sākotnējā izvērtējuma var iztikt.

Līdz ar to pieteicējs secina, ka trešā persona tiek atbrīvota no likumā *expressis verbis* paredzētā priekšnoteikuma – Sākotnējā izvērtējuma veikšanas – tāpēc, ka tā ir uzsākusi prettiesisku un sodāmu darbību jau pirms nepieciešamās atļaujas saņemšanas.

[3.3] Pieteicējs nepiekrīt, ka Sākotnējā izvērtējuma veikšana prettiesiski uzsāktai darbībai (*ex post*) vispār nav iespējama. Pirmkārt, „uzsākta darbība" ir prettiesiska un nevar radīt atvieglojumus. Neviens nav piespiedis trešo personu uzsākt darbību, nesaņemot atļaujas. Otrkārt, tas, ka Sākotnējā izvērtējuma veikšana nav iespējama, jo darbība ir uzsākta, pēc būtības vispār neattiecas uz šo situāciju. Atļauja tiek izsniegta nevis kādai jau notikušai darbībai (piemēram, būvniecība), bet gan piesārņojošai darbībai nākotnē. Proti, tas, ka konkrētā piesārņojošā darbība ir prettiesiski veikta pagātnē, objektīvi un no loģikas likumiem vadoties, nekādā veidā neliedz to veikt vai uzlikt par pienākumu veikt citādi nākotnē. Attiecīgi nav redzami saprotami un loģiski šķēršļi, kas šādā situācijā (trešā persona jau prettiesiski uzsākusi darbību) kavētu veikt Sākotnējo izvērtējumu, kura rezultātā, iespējams, tiktu secināts, ka ir veicams ietekmes uz vidi novērtējums, kura ietvaros savukārt tiktu atzīts, kāda ir darbības ietekme uz vidi, un pats būtiskākais – kādi ir tās veikšanas priekšnoteikumi un veicamie piesardzības pasākumi.

Pieteicējs norāda, ka pilnīgi nepamatots un juridiski nekorekts ir secinājums, ka, lai gan Birojs pilnībā piekrīt, ka normatīvie akti paredz Sākotnējā izvērtējuma veikšanu, pirmšķietami nav secināms, ka šīs procedūras rezultāts varētu būt lēmums par nepieciešamību veikt ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru. Šāds secinājums ir veikts acīmredzami patvaļīgi un ārpus tam noteiktās procedūras. Proti, Novērtējuma likumā ir *expressis verbis* noteikts, kādos gadījumos ir veicams Sākotnējais izvērtējums. Likums paredz arī zināmu kārtību, kādā ir veicams Sākotnējais izvērtējums. Konkrētais regulējums ir pārņemts, ieviešot Eiropas Savienības direktīvas. Savukārt Birojs pēc būtības atzīst, ka šo regulējumu ir iespējams ignorēt.

[4] 2015. gada 11. jūnijā Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā saņemts Vides pārraudzības valsts biroja paskaidrojums par pieteikumu *(lietas 36.–37.lapa)*, kurā norādīts, ka iestāde pieteikumu neatzīst un lūdz to noraidīt. Paskaidrojums pamatots ar turpmāk minētajiem apsvērumiem.

[4.1] Atbilstoši Biroja rīcībā esošai informācijai, pamatots ir pieteicēja apgalvojums, ka tikai 2014. gada 28. maijā trešā persona pirmo reizi ir iesniegusi iesniegumu atļaujas saņemšanai B kategorijas piesārņojošās darbības veikšanai. To Birojs ir atzinis arī Lēmumā.

Likuma „Par piesārņojumu" 32.^{9} pants paredz Valsts vides dienestam (turpmāk arī - Dienests) tiesības apturēt tādas iekārtas darbību, kura dabojas bez atļaujas piesārņojošās darbības veikšanai. Tāpat saskaņā ar likuma „Par piesārņojumu" 49. pantu Dienests ir tā iestāde, kas veic kontroli par to, vai operatori, veicot piesārņojošo darbību, ir saņēmuši atbilstošu atļauju piesārņojošās darbības veikšanai. Lietā nav strīda, ka trešās personas darbība, kas veikta bez atļaujas saņemšanas, nav tikusi apturēta. Savukārt par to, vai trešā persona ir sodīta saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksu Biroja rīcībā pašlaik nav informācijas.

Birojs uzskata, ka operatora pieļautajiem pārkāpumiem, veicot piesārņojošo darbību bez atbilstošas atļaujas saņemšanas, kā arī Dienesta darbībai vai bezdarbībai, nav tiešas ietekmes uz Lēmuma tiesiskuma vērtēšanu, jo Lēmums ir izdots, vērtējot Atļaujas piesārņojošās darbības veikšanai izdošanas pamatotību un likumību.

[4.2] Pieteicējs acīmredzami jauc likuma „Par piesārņojumu" noteiktās Dienesta un Biroja kompetences, uz ko norāda pieteikumā ietvertie apgalvojumi par Biroju un Dienestu kā vienotu iestādi, kā arī par iestāžu attieksmes absurdumu un tiesisko nihilismu. Administratīvā procesa likuma 51. pants noteic, ka administratīvo lietu iestāde izskata atbilstoši savai kompetencei, kas tai piešķirta ar normatīvo aktu.

Dienesta kompetence likuma „Par piesārņojumu" izpildes kontroles jomā ir noteikta ar 49. un 32.^{9} pantu, bet šādu tiesību nav Birojam, un Birojs nav viena un tā pati iestāde, kas Dienests (skat. Ministru kabineta 2004. gada 6. janvāra noteikumus Nr.4 „Vides pārraudzības valsts biroja nolikums" un Ministru kabineta 2004. gada 23. novembra noteikumus Nr.962 „Valsts vides dienests nolikums").

Likumā „Par piesārņojumu" Birojam ir noteikta kompetence attiecībā uz Dienesta pieņemto lēmumu tiesiskumu izvērtēšanu apstrīdēšanas stadijā pirmstiesas procesā (likuma „Par piesārņojumu" 48. panta 1. punkts, 50. pants, 32.^{10} panta piektā daļa, 32.^{11} panta otrā daļa). Birojs neveic kontroles pasākumus attiecībā uz operatoru veikto faktisko darbību, tajā skaitā darbību bez atļauju saņemšanas.

[4.3] Attiecībā par Sākotnējā izvērtējuma nepieciešamību, Birojs paskaidro, ka operatora darbība, kurai ir izsniegta atļauja piesārņojošās darbības veikšanai saskaņā ar Novērtējuma likuma $3.^2$ panta pirmo daļu un 2. pielikuma „Darbības, kurām nepieciešams sākotnējais izvērtējums" 10. punkta 4. apakšpunktu ir darbība, kurai piemērojams Sākotnējais izvērtējums.

Kā redzams no lietas materiāliem, tad operators savu darbību ir uzsācis, tai skaitā veicis lidlauka iekārtošanas darbus, sagatavojis to ekspluatācijai, saņēmis nepieciešamās atļaujas (profesionālās darbības veikšanai) un, iesniedzot iesniegumu, nav norādījis, ka plānotu veikt kādas izmaiņas. Attiecībā uz ietekmes novērtēšanu pēc tam, kad visi būvdarbi jau ir pabeigti (*ex post* novērtējums), Eiropas Savienības Tiesa nepārprotami noteikusi, ka tas varētu būt izņēmuma gadījums *(sk. Eiropas Savienības Tiesas 2008. gada 3. jūlija spriedumu lietā C-215/06 57., 59., 60.punktu un 2004. gada 7. janvāra spriedumu lietā C-201/02 68.-70.punktu)*.

Sākotnējā izvērtējuma mērķis ir noteikt, vai darbībai, kurai, iespējams, varētu būt būtiska ietekme uz vidi, nav nepieciešams piemērot ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru. Ja izvērtējuma rezultātā nav nepieciešams piemērot ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru, operatora darbības veikšanai nav saskatāmi citi šķēršļi, kas tiktu noteikti ar Novērtējuma likumu.

Birojs atzīst, ka arī Atļaujas izsniegšanas process nevar aizstāt Novērtējuma likumā noteikto Sākotnējo izvērtējumu, jo tās ir divas dažādas procedūras. Tomēr Sākotnējā izvērtējuma piemērošana pati par sevi nenozīmē, ka tā rezultātā būs nepieciešams veikt ietekmes uz vidi novērtējumu un ka novērtējuma rezultātā būs šķēršļi atļaujas izsniegšanai piesārņojošās darbības veikšanai.

Lēmumā Birojs ir apsvēris to, vai gadījumā, ja tiktu atcelta Atļauja tā iemesla dēļ, ka nav ticis veikts Sākotnējais izvērtējums, varētu nonākt pie rezultāta, ka trešās personas paredzētajai darbībai ir nepieciešams ietekmes uz vidi novērtējumu. Šie apsvērumi ir izdarīti, vērtējot darbību atbilstoši likuma „Par piesārņojumu" 11. pantā noteiktajiem kritērijiem. Birojs nonāca pie secinājuma, ka Sākotnējā izvērtējuma piemērošana *ex post*, nenovestu pie tāda rezultāta, ka tiktu pieņemts lēmums par ietekmi uz vidi novērtējuma procedūras uzsākšanu.

[5] 2015. gada 27. maijā Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā saņemti trešās personas, sabiedrības ar ierobežotu atbildību /Nosaukums A/, paskaidrojumi *(lietas 31.–33.lapa)* par pieteikumu, kurā norādīti turpmāk minētie apsvērumi.

[5.1] Noteikumi Nr.1082 stājās spēkā 2010. gada 4. decembrī, līdz ar to trešā persona nevarēja saņemt Atļauju agrāk. Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā trešā persona reģistrēta 2012. gada 30. martā, tāpēc tā neatbild par lidlauka iepriekšējo īpašnieku iespējamajiem pārkāpumiem. Pirmo Atļauju trešā persona saņēma 2014. gada 11. jūlijā, jo tai vajadzēja izpildīt visas ar likumu noteiktās prasības.

[5.2] Neviens Novērtējuma likuma pants neattiecas uz trešajai personai piederošo lidlauku, jo, pirmkārt, tā nav lidosta, bet tieši lidlauks, kura raksturojošie parametri ir – garums 450 m un platums 20 m, tātad tā nav lidosta ar 2,1 kilometru garu vai vēl garāku skrejceļu, uz kuru attiecas Novērtējuma likuma noteikumi. Otrkārt, uz to nevar attiecināt arī Novērtējuma likuma 2. pielikuma „Darbības, kurām nepieciešams sākotnējais izvērtējums" 10. punkta 4. apakšpunktu – lidlauku būvniecību, jo lidlauks ir bijis uzbūvēts, pirms nonāca trešās personas īpašumā.

[5.3] Ne Birojs, ne arī Pārvalde nevarēja uzlikt apgrūtinājumus pieteicēja īpašumam, izdodot Atļauju atbilstoši visām likuma prasībām. Apgrūtinājumu uzlikšana nav paredzēta prasībās un kritērijos par B kategorijas piesārņojošās darbības atļaujas izdošanu, tāpēc arī minētās atbildīgās iestādes nevar šos apgrūtinājumus pieteicēja īpašumam noņemt.

[6] Tiesas sēdē pieteicējs ar pārstāvjiem pieteikumā ietverto prasību uzturēja un lūdza to apmierināt, pamatojoties uz pieteikumā minētajiem argumentiem.

Vides pārraudzības valsts biroja pārstāves tiesas sēdē pieteikumu neatzina un lūdzu to noraidīt, pamatojoties uz Lēmumā un paskaidrojumos minētajiem argumentiem.

Trešās personas sabiedrības ar ierobežotu atbildību /Nosaukums A/ pārstāve tiesas sēdē pieteikumu neatzina un lūdza to noraidīt, pamatojoties uz paskaidrojumos minētajiem argumentiem.

Motīvu daļa

[7] Tiesa, izvērtējot lietā esošos pierādījumus un lietas dalībnieku tiesas sēdēs sniegtos paskaidrojumus, atzīst, ka pieteikums par Lēmuma atcelšanu nav pamatots.

[8] Tiesa konstatē, ka iestāde 2015. gada 6. februārī izdeva trešajai personai Atļauju atbilstoši Noteikumu Nr.1082 1.pielikuma 8.3.punktam "lidostas un lidlauki". Atbilstoši likuma 32. panta pirmajai daļai Atļauja izdota uz visu iekārtas darbības laiku Noteikumu Nr.1082 1.pielikuma 8.3.punktā norādītajai darbībai.

Lietā ir strīds par to, vai iestādei bija tiesības izdot Atļauju, ievērojot operatora līdzšinējo nelikumīgo darbību, kā arī neveicot Sākotnējo izvērtējumu.

[9] Tiesa konstatē, ka lietā nav strīds par to, ka lidlauks aktīvi darbojas jau vairākus gadus, tādējādi secināms, ka līdz Atļaujas izsniegšanai trešā persona ilgstoši ir veikusi piesārņojošas darbības bez atbilstošas atļaujas izsniegšanas. Pieteicējs uzskata, ka minētais apstāklis bija pamats neizdot Atļauju. Līdz ar to tiesa pārbaudīs, vai normatīvie akti liedz izsniegt operatoram atļauju, ja tas iepriekš nav ievērojis likuma „Par piesārņojumu" 4. panta pirmās daļas 2. punktā un 19. panta trešajā daļā noteikto pienākumu saņemt atļauju piesārņojošas darbības uzsākšanai vai būtiskai izmaiņai.

[10] Likuma „Par piesārņojumu" *(redakcijā, kas ir spēkā kopš 2014. gada 22. februāra)* 25. pants noteic priekšnosacījumus attiecībā uz atļaujas izsniegšanu piesārņojošas darbības uzsākšanai vai būtiskai izmaiņai. Atbilstoši minētajai normai atļauju piesārņojošas darbības uzsākšanai vai būtiskai izmaiņai izsniedz, ja operators ir iesniedzis iesniegumu atbilstoši šajā likumā un citos normatīvajos aktos noteiktajām prasībām, un ja ir ievēroti arī šādi nosacījumi:

1) operators ir novērtējis šīs darbības ietekmi uz vidi un saņēmis atzinumu par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu — gadījumos, kad piesārņojošai darbībai saskaņā ar normatīvajiem aktiem ir nepieciešams ietekmes uz vidi novērtējums;

2) ir izstrādāta rūpniecisko avāriju novēršanas programma vai drošības pārskats, kā arī objekta avārijgatavības un civilās aizsardzības pasākumu plāns — gadījumos, kad saskaņā ar normatīvajiem aktiem tas ir nepieciešams;

3) ir sniegta informācija sabiedrībai un dots pietiekami ilgs termiņš sabiedrības priekšlikumu iesniegšanai par piesārņojošas darbības uzsākšanu vai izmaiņu — gadījumos, kad saskaņā ar normatīvajiem aktiem ir noteikta sabiedrības līdzdalība lēmuma pieņemšanā.

Savukārt Noteikumi Nr.1082 *(redakcijā, kas ir spēkā kopš 2014. gada 8. augusta)* paredz nosacījumus, uz kuriem pamatojoties izsniedzama atļauja B kategorijas piesārņojošas darbības veikšanai. Šo noteikumu 4.2. apakšpunkts noteic, ka operatoram jāiesniedz pārvaldē iesniegums atļaujas

saņemšanai vismaz 60 dienas pirms B kategorijas piesārņojošas darbības paredzētās uzsākšanas vai būtiskām izmaiņām esošā piesārņojošā darbībā, vai esošai darbībai – 30 dienas pirms izsniegtās A vai B kategorijas atļaujas termiņa beigām, ja iekārtas darbībā izmaiņas netiek plānotas (4.3.apakšpunkts). Iesniegumā sniedz informāciju atbilstoši prasībām, kas noteiktas likumā „Par piesārņojumu" un citos ar konkrēto piesārņojošo darbību saistītajos normatīvajos aktos vides aizsardzības jomā (13.punkts).

Izvērtējot minētās normas, tiesa secina, ka likuma „Par piesārņojumu" pārkāpums - par darbību bez attiecīgas atļaujas, nav pamats atteikt izsniegt atļauju. Līdz ar to tiesa secina, ka minētie apstākļi paši par sevi nevar kalpot par pamatu atteikumam izsniegt trešajai personai atļauju.

[11] Pieteicējs norādījis, ka iestāde ir pārkāpusi tiesiskuma un labas pārvaldības principu, jo nav sodījusi trešo personu par piesārņojošas darbības veikšanu bez atļaujas. Tiesa norāda, ka šīs lietas ietvaros nav skatāms jautājums par to, vai trešā persona bija sodāma.

Likuma „Par piesārņojumu" 32.^{9} pants paredz Dienesta tiesības apturēt tādas iekārtas darbību, kura dabojas bez atļaujas piesārņojošās darbības veikšanai, kā arī piemērot personai sodu saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksu. Līdz ar to pieteicējam bija tiesības vērsties Dienestā ar iesnieguma par trešās personas prettiesisku rīcību, bet tas būtu atsevišķs administratīvais process vai administratīvā pārkāpuma lieta.

[12] Turpmāk tiesa vērtēs, vai pirms Atļaujas izdošanas bija nepieciešams veikt Sākotnējo izvērtējumu.

Novērtējuma likuma 1. pielikums uzskaita darbības, kurām noteikti veicams ietekmes uz vidi novērtējums, savukārt 2. pielikums uzskaita darbības, kuras pakļaujamas sākotnējam izvērtējumam, kura rezultātā tiek izlemts, vai nepieciešams veikt pilno ietekmes uz vidi novērtējumu. Saskaņā ar Novērtējuma likuma 2. pielikuma 10. punkta 4. apakšpunktu Sākotnējais izvērtējums nepieciešams lidlauku būvniecībai (visas darbības, uz kurām neattiecas šā likuma 1.pielikums), izņemot helikopteru nosēšanās laukumu ierīkošanu medicīnas, glābšanas un militārajām vajadzībām. Šā likuma 3.^{2} panta pirmās daļas 3.punkta c) apakšpunkts noteic, ka Sākotnējais izvērtējums nepieciešams arī, ja citas izmaiņas akceptētajās, notiekošajās vai pabeigtajās darbībās, kuras ir saistītas ar šā likuma 1. un 2.pielikumā minētajiem objektiem, var izraisīt būtisku nelabvēlīgu ietekmi uz vidi.

Izskatāmajā gadījumā netiek veikta lidlauka būvniecība, tomēr lidlauka darbības atjaunošana ir uzskatāma par saistītu darbību un var izraisīt būtisku nelabvēlīgu ietekmi uz vidi, tāpēc tiesa piekrīt atbildētājai, ka izskatāmajā gadījumā, operatoram atsākot darbību 2007. gadā, vajadzēja veikt Sākotnējo izvērtējumu.

Vienlaikus jāņem vērā šāda izvērtējuma mērķis. Atbilstoši likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 1. panta 2. punktam ietekmes uz vidi novērtējums ir procedūra, kas veicama, lai novērtētu paredzētās darbības īstenošanas iespējamo ietekmi uz vidi un izstrādātu priekšlikumus nelabvēlīgas ietekmes novēršanai vai samazināšanai vai aizliegtu paredzētās darbības uzsākšanu normatīvajos aktos noteikto prasību pārkāpumu gadījumos.

No minētā izriet, ka ietekmes uz vidi novērtējuma uzdevums ir iegūt informāciju par paredzēto darbību un apzināt darbības ietekmes. Ievērojot to, ka Sākotnējais izvērtējums netika veikts, tad iestāde pamatoti vērtēja, vai izskatāmajā gadījumā būtu nepieciešams veikt darbības ietekmes uz vidi novērtējumu. Birojs konstatēja, ka šāds novērtējums nav nepieciešams, bet noteica, ka operatoram ir nepieciešams iesniegt lidaparātu kustības radītā trokšņa novērtējumu.

No lietas materiāliem tiesa konstatē, ka trešā persona bija iesniegusi SIA „Estonian, Latvian&Lithuanian Environment" sagatavoto Vides trokšņa novērtējumu Ādažu lidlaukam, kas atbilst Ministru kabineta 2014. gada 7. janvāra noteikumos Nr.16 „Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība" 1. pielikumā „Vides trokšņa rādītāju piemērošanas kārtība un novērtēšanas metodes" noteiktajām metodēm *(lietas 149.-224.lapa)*, un atbilstoši minētajam novērtējumam lidlauka saimnieciskās darbības rezultātā netiek pārsniegti vides trokšņa robežlielumi.

Pieteicējs nav norādījis konkrētus argumentus, kā Sākotnējā izvērtējuma neesamība var ietekmēt Lēmumu, proti, pieteicējs nav norādījis tādus apsvērumus, kas norādītu, ka izskatāmajā gadījumā būtu bijis nepieciešams pilns ietekmes uz vidi novērtējums. Arī tiesa tādus apstākļus nekonstatē. Pārbaudot Atļauju, tiesa secina, ka iestāde ir vērtējusi operatora darbību atbilstoši likuma „Par piesārņojumu" 11. pantā noteiktajiem kritērijiem, tāpat atļaujā vērtēti Novērtējuma likuma 11. pantā noteiktie kritēriji un izstrādāti konkrēti Atļaujas nosacījumi. Tiesa piekrīt iestādes secinājumam, ka Sākotnējā izvērtējuma piemērošana, nenovestu pie tāda rezultāta, ka tiktu pieņemts lēmums par ietekmi uz vidi novērtējuma procedūras uzsākšanu.

No pieteicēja paskaidrojumiem izriet, ka pieteicējs vispārīgi iebilst pret lidlauka darbību, jo nevar pilnvērtīgi izmantot savu īpašumu. Tiesa norāda, ka minētajiem apstākļiem būtu nozīme lietā, ja tiktu veikta jauna lidlauka būvniecība, esošā lidlauka paplašināšana vai būtiski palielinātos lidojumu apjoms. No Ādažu novada teritorijas plānojuma Paskaidrojuma raksta secināms, ka lidlauks tika atjaunots un uzlabots 2007. gadā, lidlauks atbilst teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumiem. 2009. gadā Ādažu novada teritorijas plānojums tika papildināts ar 4.37.apakšpunktu, kas aizliedza tādu objektu būvniecību, kuri var iekļauties lidlauka šķēršļus ierobežošanas virsmās *(sk. http://www.adazi.lv/page/483)*. Līdz ar to pret lidlauka darbību kā tādu pieteicējam bija jāiebilst jau 2007. gadā, kā arī jāpiedalās teritorijas plānojuma apspriešanā.

[13] Ņemot vērā iepriekš norādīto, tiesa atzīst, ka Lēmums ir tiesisks, bet pieteikums noraidāms.

Attiecībā uz pieteicēja tiesas sēdē paskaidroto, ka lidlaukā ir veikti vairāk kā 10 lidojumi dienā, tiesa paskaidro, ka pieteicējam ir tiesības sekot tam, vai operators ievēro Atļaujas nosacījumus. Ja operators Atļaujā izvirzītos nosacījumus neievēro, tad pieteicējam ir tiesības vērsties ar sūdzību iestādē.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246. – 251. pantu, 289. – 291.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

noraidīt /pers. D/ pieteikumu par Vides pārraudzības valsts biroja 2015. gada 23. marta lēmuma Nr.9s „Par Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālās vides pārvaldes 2015. gada 6. februāra B kategorijas atļaujas Nr.RI15IB0010 apstrīdēšanu" atcelšanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese A.Juškeviča